

Niet Gabriel maar Schulz wordt SPD-lijsttrekker

Achtergrond - 24 januari 2017 - Auteur: Marja Verburg

Martin Schulz wordt de lijsttrekker van de SPD bij de verkiezingen in september. Partijvoorzitter en gedoodverfde lijsttrekker Sigmar Gabriel verrastte zijn partij en de media dinsdag met de mededeling dat hij het toch niet tegen Merkel gaat opnemen.

Gabriel legt zijn voorzitterschap neer en maakt de overstap van het ministerie van Economische Zaken naar Buitenlandse Zaken. De huidige minister van Buitenlandse Zaken Steinmeier wordt op 12 februari tot president gekozen. Staatssecretaris Brigitte Zypries volgt Gabriel op bij Economische Zaken. Met beide benoemingen ging het SPD-bestuur dinsdagavond akkoord. Ook stemde het bestuur in met Schulz als nieuwe voorzitter en lijsttrekker. In maart moet zijn partijvoorzitterschap tijdens een speciaal partijcongres worden bevestigd.

De huidige SPD-voorzitter heeft zelf voorgesteld dat Schulz het in september tegen Merkel opneemt. Schulz was voorzitter van het Europees Parlement maar is inmiddels weer terug in de Duitse politiek. Gabriel heeft lang geworsteld met de beslissing, aldus [Die Zeit](#) op basis van gesprekken die de krant de afgelopen maanden met hem heeft gevoerd. Doorslaggevend zou uiteindelijk een door Gabriel zelf in opdracht gegeven peiling zijn geweest onder SPD-sympathisanten. Zij hadden een duidelijke voorkeur voor Schulz.

Gabriel: 'Als ik nu zou aantreden, zou ik falen en met mij de SPD' In een interview met [Stern](#), dat woensdag verschijnt, zegt Gabriel dat voor een succesvolle campagne twee voorwaarden noodzakelijk zijn: de partij moet in de kandidaat geloven en de kandidaat moet "met elke vezel van zijn hart" willen. Dat is allebei niet op hem van toepassing, aldus de SPD-voorzitter. "Als ik nu zou aantreden, zou ik falen en met mij de SPD."

Ook privé-overwegingen spelen een rol bij zijn beslissing, legt Gabriel in Stern uit. Hij wordt bijvoorbeeld in maart weer vader. "Nu ben ik echt een gelukkig mens. Of ik dat ook zou zijn als ik mijn gezin nog minder zie dan nu al het geval is, weet ik niet."

Bondsdagverkiezingen

De Bondsdagverkiezingen vinden op 24 september plaats, maakte president Gauck dinsdag bekend. Kanselier Merkel liet in november weten dat ze weer als lijsttrekker van de CDU aantreedt. De SPD hield steeds vol pas eind januari mee te delen wie het namens de SPD tegen haar op zou nemen. Eerder deze maand meldden Duitse media dat Gabriel het zou doen. Zijn beslissing komt vandaag als een grote verrassing.

De SPD staat in de [peilingen](#) op 21 procent van de stemmen. Bij de verkiezingen van 2013 haalde ze 25,7 procent. De CDU staat in de laatste peiling van Emnid op 36 procent. Het lijkt volgens de peilingen waarschijnlijk dat CDU/CDU en SPD hun coalitie na september voortzetten. De SPD voert ook met Die Linke en Die Grünen gesprekken over een mogelijke linkse coalitie, maar de partijen hebben in de peilingen geen meerderheid en liggen inhoudelijk op sommige punten ver uit elkaar. Gabriel zou vandaag echter in de fractievergadering hebben gezegd dat de meeste kiezers geen grote coalitie van CDU/CSU en SPD meer willen, meldt [der Tagesspiegel](#), en daarmee wordt hij juist geassocieerd. Ook daarom is Schulz wat hem betreft een betere kandidaat.

In een eerste stellingname nadat het nieuws bekend werd, uitte Gabriel felle kritiek op Merkel. Het beleid van Merkel en minister van Financiën Schäuble (CDU) heeft volgens hem in belangrijke mate bijgedragen aan "de steeds diepere crises in de EU sinds 2008, aan isolatie van een dominante Duitse buitenlandse politiek en aan hoge werkloosheid buiten Duitsland". Een van de gevolgen daarvan is "de versterking van anti-Europese populistische partijen". Geen enkele kanselier voor Merkel heeft "een zo grote economische, sociale en politieke tweedeling geriskeerd", aldus vice-kanselier Gabriel.

Martin Schulz

Martin Schulz (61) was de afgelopen 20 jaar lid van het Europees Parlement. Sinds 2012 was hij daar voorzitter van. Hij heeft geen ervaring in de Duitse landelijke politiek. Schulz is opgeleid tot boekhandelaar. In 1974 werd hij lid van de SPD, daarna kwam hij in de gemeenteraad van Würselen in Noordrijn-Westfalen, vlakbij de grens met Nederland en België. In 1987 werd hij daar, 31 jaar oud, de jongste burgemeester van de deelstaat. In 1994 werd hij in het Europees Parlement gekozen. Daar kreeg hij volgens de Süddeutsche Zeitung, door zijn voorliefde voor praten over internationale verhoudingen en de soms arrogante manier waarop hij dat deed, de bijnaam 'de Kissinger van Würselen'. Als voorzitter liet hij regelmatig zijn tanden zien en is er in geslaagd het Europees Parlement invloedrijker te maken.

Schulz noemde de AfD vorig jaar een 'schandvlek' voor Duitsland

De Duitse europarlementariër kwam in 2003 groot in het internationale nieuws toen de Italiaanse minister-president Berlusconi zei dat hij Schulz wel geschikt vond voor de rol van bewaker in een film over Duitse concentratiekampen. Schulz had hem verweten de principes van democratie en rechtsstaat te schenden. In 2014 was Schulz namens de Europese sociaal-democraten de kandidaat voor het voorzitterschap van de Europese Commissie, maar toen won de Europese Volkspartij van Juncker.

In november 2016 maakte Schulz bekend dat hij de overstap naar de Duitse politiek zou maken. Hij gold hij als concurrent van Gabriel voor het lijsttrekkerschap. Begin januari meldden Duitse media dat Schulz het toch niet tegen zijn vriend Gabriel wilde opnemen en Steinmeier zou opvolgen. Nu blijken de rollen alsnog omgedraaid.

Schulz kondigde dinsdagavond tijdens een persconferentie een campagne voor sociale rechtvaardigheid aan. Ook zei hij na de verkiezingen een nieuwe regering te willen leiden. Hij liet open wat voor coalitie hij voor ogen heeft. Ook is nog niet duidelijk wat voor campagne hij wil voeren. Dat moet in de aanloop naar het speciale partijcongres in maart blijken. In een [interview met Spiegel Online](#) over de Duitse politiek zei Schulz vorig jaar het aantal ontevreden mensen, vooral in Oost-Duitsland, een probleem te vinden. De AfD noemde hij een "schandvlek" voor Duitsland.

Populariteit

Schulz doet het in de peilingen een stuk beter dan Gabriel. Als de Duitsers hun kanselier direct konden kiezen, zou Merkel het weliswaar van beide SPD'ers winnen, blijkt uit een [peiling van de ARD](#) uit december. Maar het verschil tussen Merkel en Gabriel (57 procent versus 19 procent) is een stuk groter dan tussen Merkel en Schulz (43 procent versus 36 procent). In de laatste [populariteitspeiling van de ARD](#), van 5 januari, staat Schulz zelfs op de derde plaats, achter Steinmeier en Schäuble en voor Merkel.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/19867/niet-gabriel-maar-schulz-wordt-spd-lijsttrekker>